

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/3706,Obchody-70-rocznicy-Wrzesnia-1939-r-w-Grodnie-Grodno-1920-wrzesnia-2009.html>
11.04.2026, 05:23

Obchody 70 rocznicy Września 1939 r. w Grodnie - Grodno, 19-20 września 2009

19.09.2009

W dniach 19-20 września w Grodnie miały miejsce obchody 70 rocznicy obrony miasta przed agresją sowiecką we wrześniu 1939 r.

Zorganizowana przez Związek Polaków na Białorusi i Konsulat Generalny RP w Grodnie uroczystość, podzielona była na dwie części. Część artystyczno-kulturalną zorganizowano w sobotę 19 września. Młodzież zrzeszona w Związku Polaków na Białorusi zaprezentowała program artystyczny przypominający wydarzenia sprzed 70 lat. W trakcie uroczystości zaprezentowano również pakiet edukacyjny „Wrzesień 1939” i wydany przez Instytut Pamięci Narodowej komiks „Łupaszka 1939”.

Druga część uroczystości miała miejsce w niedzielę 20 września. Rozpoczęła się na cmentarzu pobernardyńskim mszą świętą w intencji poległych i pomordowanych obrońców Grodna. Po mszy odbył się apel poległych, po którym złożono kwiaty na grobach najmłodszych obrońców miasta - Tadka Jasińskiego i Janusza Budzanowskiego. Następnie uczestnicy uroczystości przeszli na dawny cmentarz garnizonowy, gdziełożyli kwiaty przy pomniku Ofiar Zbrodni Katyńskiej.

Niezwykle wzruszającym momentem uroczystości było poświęcenie krzyża wzniesionego na mogile 86 żołnierzy Wojska Polskiego poległych nad Niemnem podczas walk o Grodno we wrześniu 1939, m.in. w majątku Druck. Ekshumowane szczątki żołnierzy spoczęły na cmentarzu garnizonowym już w 1993 r., jednak dopiero teraz, dzięki staraniom Związku Polaków na Białorusi i historyka Józefa Porzeckiego, postawiony został krzyż z tablicą zawierającą polski i białoruski napis: „Tu spoczywają nieznanymi żołnierze Wojska Polskiego, obrońcy Grodna we wrześniu 1939 r. Cześć ich pamięci”.

Obchody, w których wziął udział jeden z ostatnich żyjących obrońców Grodna we wrześniu 1939 r. (wówczas niespełna 15-letni harcerz, obecnie mieszkający w Toruniu) Bogdan Horbaczewski oraz Prezes Związku Polaków na Białorusi Andżelika Borys, polscy dyplomaci, parlamentarzyści, a także przedstawiciele Instytutu Pamięci Narodowej, zakończyła się odśpiewaniem przez zebranych Roty. Niespełna dwa dni po poświęceniu krzyża pomnik został zniszczony. W nocy z 21 na 22 września zerwano z niego płytę z napisem.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

foto #1

foto #2

foto #3

foto #4